

ЛОЙИХА

МУҲОКАМА ДАВОМИДА БИЛДИРИЛГАН ТАКЛИФ ВА МУЛОҲАЗАЛАР ИНОБАТГА ОЛИНГАН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ

МУҚАДДИМА

Ўзбекистон халқи инсон ҳуқуқларига ва давлат суверенитети...

масъулиятини англаган ҳолда, ўзбек давлатчилиги ривожининг тарихий тажрибасига таяниб...

халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган қондалари устуналигини тан олган ҳолда, республика фуқароларининг муносиб ҳаёт кечиришларини таъминлашга интилиб...

этишни кўзлаб, фуқаролар тинчлиги ва миллий тотувлигини таъминлаш мақсадида ўзининг мухтор вакиллари сиймосида Ўзбекистон Республикасининг маъмуриятининг қабул қилди.

БИРИНЧИ БЎЛИМ

АСОСИЙ ПРИНЦИПЛАР

I БОБ. ДАВЛАТ СУВЕРЕНИТЕТИ

1-модда. Ўзбекистон суверен демократик республика. Давлатнинг «Ўзбекистон Республикаси» ва «Ўзбекистон» деган номлари бир маънони англатади.

VI БОБ. ФУҚАРОЛИК

21-модда. Ўзбекистон Республикасининг буткул ҳудудига ягона фуқаролик ўрнатилади.

X БОБ. ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ ВА ЭРКИНЛИКЛАРИНИНГ КАФОЛАТЛАРИ

43-модда. Давлат фуқароларнинг Конституция ва қонуларда мустақамланган ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлайди.

ТЎРТИНЧИ БЎЛИМ

МАЪМУРИЙ-ҲУДУДИЙ ВА ДАВЛАТ ТУЗИЛИШИ

XVI БОБ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING МАЪМУРИЙ-ҲУДУДИЙ ТУЗИЛИШИ

67-модда. Ўзбекистон Республикаси вилоятлар, туманлар, шаҳарлар, шаҳарчалар, қишлоқлар, овуллар, шунингдек Қорақалпоғистон Республикасидан иборат.

II БОБ. ХАЛҚ ҲОКИМИЯТЧИЛИГИ

7-модда. Халқ давлат ҳокимиятининг бирдан-бир манбаидир.

VII БОБ. ШАХСИЙ ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАР

24-модда. Яшаш ҳуқуқи ҳар бир инсоннинг узвий ҳуқуқи. Ҳаётга сунъидан қилиш энг оғир жиноятдир.

XII БОБ. ЖАМИЯТНИНГ ИҚТИСОДИЙ НЕГИЗЛАРИ

52-модда. Бозор муносабатларини ривожлантиришга қаратилган Ўзбекистон иқтисодиётининг негизини хилма-хил шакллардаги мулк ташкил этади.

III БОБ. КОНСТИТУЦИЯ ВА ҚОНУННИНГ УСТУНЛИГИ

15-модда. Ўзбекистон Республикасида Ўзбекистон Конституциясининг устуности сўзсиз тан олинади.

VIII БОБ. СИЕСИЙ ҲУҚУҚЛАР

32-модда. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита, шунингдек ўз вакиллари орқали иштирок этиш ҳуқуқига эгадирлар.

XIII БОБ. ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИ

55-модда. Ўзбекистон Республикасида қонунида белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган касаба уюшмалари, сиёсий партиялар, олимларнинг жамиятлари, ёшлар ташкилотлари, иқтисодий уюшмалари, оммавий ҳаракатлар ва фуқароларнинг бошқа уюшмалари жамоат бирлашмалари сифатида эътироф этилади.

IV БОБ. ТАШҚИ СИЕСАТ

17-модда. Ўзбекистон Республикаси халқаро муносабатларнинг тўла ҳуқуқли субъектидир.

IX БОБ. ИҚТИСОДИЙ ВА ИЖТИМОИЙ ҲУҚУҚЛАР

36-модда. Ҳар бир шахс мулкдор бўлишга ҳақли. Банкка қўйилган омонатлар сир тутилиши ва мерос қолдириш ҳуқуқи қонуни билан кафолатланади.

XIV БОБ. ОИЛА

62-модда. Оила жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда жамият ва давлат муҳофазасида бўлиш ҳуқуқига эга.

V БОБ. УМУМИЙ ҚОНДАЛАР

18-модда. Ўзбекистон Республикасида барча фуқаролар бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, инсон, irqи, миллати, тили, дини, ижтимоий ҳолати, чегараларининг дахлсизлиги, инзолари тинч йўл билан ҳал этиш, ички ишларда аралашмаслик қондаларига ва халқаро ҳуқуқнинг умумий эътирофи билан белгиланади.

XV БОБ. ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ

66-модда. Оммавий ахборот воситалари эркиндир ва қонунига мувофиқ ишлайди. Улар ахборотнинг тўғрилик учун белгиланган тартибда жаобгардирлар.

VI БОБ. ШАХСИЙ ҲУҚУҚ

20-модда. Фуқаролар ўз ҳуқуқи ва эркинликларини амалга оширишда бошқа шахсларнинг давлат ва жамиятнинг қонуний маънада, меҳнат лавозимини йўқотганда, шунингдек бошқачасидан маҳрум бўлган ҳолда, давлат вакиллари билан тасдиқланади.

XVI БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

70-модда. Суверен Қорақалпоғистон Республикаси Ўзбекистон Республикаси таркибига кирди.

VII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

73-модда. Қорақалпоғистон Республикаси суверенитети Ўзбекистон Республикаси томонидан муҳофазат этилади.

XVII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

76-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

VIII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

79-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг Конституциясида қаралган қонунидан қайтариш ҳақида қарор қабул қилиш мумкин эмас.

XVIII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

82-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

IX БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

85-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XIX БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

88-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

X БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

91-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XX БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

94-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XI БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

97-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXI БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

100-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

103-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

106-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XIII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

109-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXIII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

112-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XIV БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

115-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XV БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

118-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XVI БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

121-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XVII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

124-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XVIII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

127-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XIX БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

130-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XX БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

133-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXI БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

136-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XIII БОБ. ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИ

49-модда. Фуқаролар атрофида муносабатда бўлишга мажбурдирлар.

XIV БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

69-модда. Суверен Қорақалпоғистон Республикаси Ўзбекистон Республикаси таркибига кирди.

XV БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

72-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XVI БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

75-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XVII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

78-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XVIII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

81-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XIX БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

84-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XX БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

87-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXI БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

90-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

93-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXIII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

96-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXIV БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

99-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXV БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

102-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXVI БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

105-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXVII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

108-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XIII БОБ. ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИ

49-модда. Фуқаролар атрофида муносабатда бўлишга мажбурдирлар.

XIV БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

69-модда. Суверен Қорақалпоғистон Республикаси Ўзбекистон Республикаси таркибига кирди.

XV БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

72-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XVI БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

75-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XVII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

78-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XVIII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

81-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XIX БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

84-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XX БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

87-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXI БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

90-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

93-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXIII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

96-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXIV БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

99-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXV БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

102-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXVI БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

105-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

XXVII БОБ. ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

108-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас.

ЭРАМИЗДАН аввал, ун минг йилча муқаддам Сурхондарё вилоятининг «Зараутоғи» тоғларида аждодларимиз чизган расмлардан қадимий ҳалқ эканлигини билиш мумкин. Тасвирий санъатимиз одам пайдо бўлгандан бошлаб мавжуд! Ҳатто тоғша: «Зараутоғининг зари бор» деб ёзилган экан. Ени эраминдан аввалги III—II асрда тикланган Холчаён қалъасидан оддий паҳса деворли кўрғонда ас этган ҳайкаллarga назар ташлайлик. Бўртма ҳайкаллар қолдиқларининг ўзи диёримизда ҳайкалтошларнинг, муноса, театр каби санъат турлари, дорбозлик, чавандозлик — улоқ ўнча пайтларда ҳам борлигини далолат беради. Холчаёндан тараққий этган ҳайкалтошчилик санъатини нафақат забткор Искандар Зудкарнинг келтирган усталар, балки ўз халқимиздан чиққан ҳайкалтошлар билан ҳамкорликда яратилганлиги ўз-ўзидан билиниб турибди. Раҳматли тарихшунос олим, музейимизнинг собиқ илмий ходими Турғун Абдуллаев 1970 йил, баҳор ойида ишга янги келганида шу ҳайкалларни кўрсатиб: «Яхшилаб тоғша қил, ҳозирги ўзбекларга ўхшаб кетамиз» деганлариди. «Ҳа» деб жавоб берганимда гапимни тасдиқлаб, елкама қўриб: «Балли!» деб, хурсанд бўлганди.

халқ Курзин, Павел Беньков каби устоз мусавирлар эди. Шўро даврида қайси миллий мусавирдан устоз ҳақида сўрасак, сира ўйлан: «Б ўтирмай, дарров шуларни тилга олишарди. Ахир ўзимизнинг истеъодли, туғма қобилиятли Ақром Тошкентбоев, Баҳром Ҳамдавий, Ҳикмат Раҳмонов, Малик Набиев, Лутфулла, Абдулҳақ, Самир Абдуллаевлар, Эрол Тансиқбоев, Маннон Саидов, Раҳим Аҳмедов, Незмат Қўзибоев ва бошқалар-чи? Улар устоз сифатида жуда ҳам тилга олинади. Ваҳоланки, уларнинг шоирларига аниқ-муқамми ташкил этилди. Тасвирий санъатнинг ҳамма сирасорларини пухта билган Ҳикмат Раҳмонов жуда кўп йил мактабларда санъатдан дарс берган бўлса, Малик Набиевдек мусавир салкам ярим асрлик умрини муаллимлик олий билимгоҳи талабаларига сарфлаб, беҳисоб шоирларни тарбиялаб келмоқда.

* Шахсий фикр ҚАДИМДАН ШУНДАЙ ЯШАБ КЕЛГАНМИЗ

Миллий мусавирлар ҳақида гапиргудек бўлсак, ўз вақтида уларнинг қадрига етилмади. Улуғ Ватан уруши бошланган пайтда Тошкент бадий билим юртини туғатиб, ҳамма жанрларда асарлар яратётган Ваҳром Ҳамдавий, Латиф Насриддинов, Ҳаким Раҳимов, Сиддиқий ва бошқалар жангга жунашди. Афсус, қайтишмади. 1940 йилги ўзбек тасвирий санъати кўргазмасида Ҳамдавийнинг «Автосурат», «Логон навали қўлида ишлар туғати», «Шоир Мухтар», мутафаккир Алишер Навоийнинг «Хамса»си асосида «Фарҳод Хурсав асир» (бу асар Навоий музейида), «Фарҳод саҳрода», «Латиф Насриддиновнинг «Отам портрети» каби ишларидан намуналар намойиш этилганда, улар чинакам яқод соҳиб эканликларига санъат мулкчилари амин бўлишганди.

Тошкентдаги 115-мактабда ўқиганман. У биринчи устозим, расмлар чизганини у кишидан ўрганганман» деб, хурмат билан тилга оладилар. Минг афсуски, тасвирий санъат тарихида Тошкентбоев тилга олинди-ю, бизга «Колхозчи портрети» маълум, холос... Қолганлари-чи? Ҳеч ним билмайди!

Улуғ Ватан уруши йилларида халқим, ватаним деб жанг машаққатларини бошидан кечириб, тинчлик давридаги рушнолик кўрмай, ҳаётдан кўз юмган мусавирлардан бири Ҳикмат Раҳмоновнинг эсласам юрагим увушади. Унинг «Об худойи», «Қилпиллама», «Ўсма», «Тулабой полдон», «Абдулла Авлоний» каби суратлари халқимизнинг миллий маданият удумлигини унутмасликка чорлайди. Табиат кўйисини номи билан санъат мулкчиларига танилган Эрол Тансиқбоев биз юқорида тилга олган мусавир Ақром Тошкентбоевга қараб «Ўзбек портрети»ни яратганди. Портретда тўла миллий кўрнинг ас этган: эрталабки но-нушта, кўлида бир пилла чой. «Ўзбек портрети»га тенг келадиган асар шу пайтгача яратилгани йўқ. Мусавир, ҳайкалтошларимиз сироб. Гап фақат миллий санъат ҳақида, миллий санъаткорлар ишлари ҳақида борапти. Улдабурур, иши юришиб кетган, омадди тасвир усталаридан ташқари, бинойидек иқдоркор бўлатуриб иши юришмаётганлари ҳам топилди. Жумҳуриятимиз мустақилликка эришган экан, ҳар бир инсон ўз қадрини билса, бошқалар қадрига ҳам етади. Иттиқодий тангликни ҳадеб рўнак қилмайлик, ҳар қандай шароитда ҳам маданият, санъат тараққий этмоғи лозим. Қадимдан шундай яшаб келганмиз, шундай бўлиб қолмоғи даркор.

Махмуд АХМЕДОВ,
Ўзбекистон Давлат санъат музейи-нинг катта илмий ходими.

ХАЛҚ ТАБОБАТИ ТАЖРИБАЛАРИ

БУГУНГИ кунда халқ табobati муолажаларининг йўлга қўйиш мумкин илмий-амалий аҳамият касб этмоқда. Улуғ олим Абу Али ибн Синонинг табиилик меҳриси ҳам шифокорлар учун маҳорат мактаби бўлиб хизмат қилмоқда. Бу хил файдали муолажаларни қўллаш борасида Тошкентдаги 14-тиш даволаш поликлиникасида ҳам ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Айниқса, жаг насалликларини даволашда шифокор аждодларимиз даволаш усуллари қўл келмастган.

Таш даволаш муассасаси жамоаси биринчи Тошкент давлат тиббиёт институтини «Наг ва бўйин касалликларининг олдини олиш» кафедраси томонидан оғалиқда олдинги айтилган бўлди. Эндиликда кафедра олимлари шифохонада бўлиб, тиш докторлари билан ортирилган бой тажрибаларни ба-қам қўрмоқдалар. Янги поликлиникада муолажаларини уюштиришда Америка, Польша, Чехословакия ва бошқа мамлакатлардан келтирилган турли кўринамалар ҳам қўл келмоқда.

Ақбар АЛИЕВ. 160. Нигер дарёси ҳавзаларида эса 280 тил муомалалари юради. Бу борада Папуа — Ниги Гвинея давлати голибликни кўлга киритган. Бу ерда 1010 тил ва шева мавжуд. Тупланган ушбу маълумотлардан тилшуносларнинг ўзлари ҳам ҳайрон.

ФУТБОЛ ҚАЕРДА ТУРИЛГАН?

СПОРТНИНГ оммавий тури бўлган футбол қаерда туғилган? Англияда дерси-сиз? Хитой олимлари бу жавобини туғри эканлиги шубҳа билан қарашмоқда. Уларнинг тадқиқотлари кўра эраминдан 400 йил аввал Хитойда Цин императорлари даврида

ТИШШУНОСЛАР ҲАЙРОН

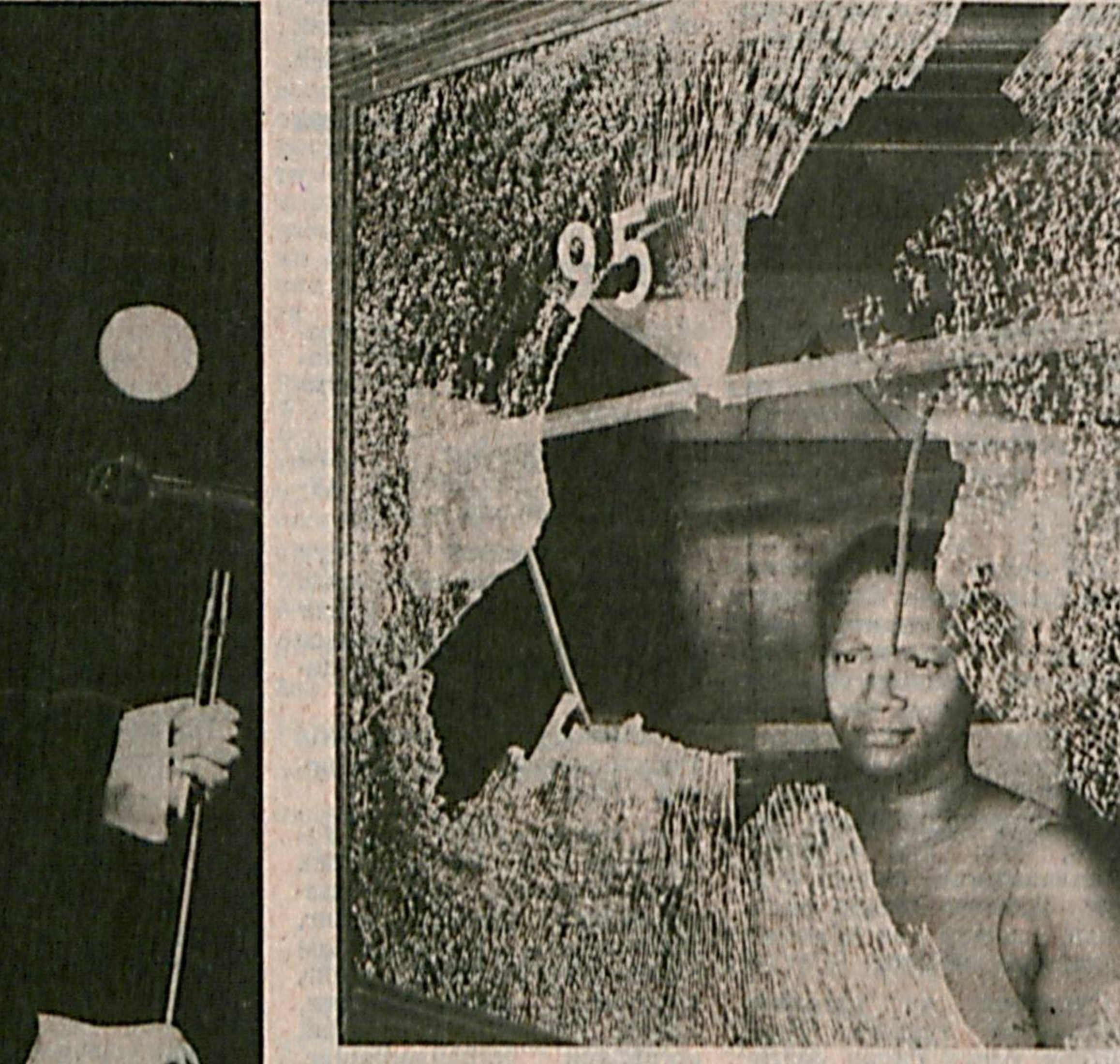
ФРАНЦУЗ тилшунос олимларининг далилларига кўра ер юзиде ҳозирда 5621 тил ва шева мавжуд. Шулардан 500 таси чуқур татбиқ этилган, 1400 таси йўқолиш арафасида. Барча тилларнинг ўчдан икки қисми ўз баувига эга эмас. Ҳимолай тоғлари

* Билиб қўлган яхши

хулудиде 160. Нигер дарёси ҳавзаларида эса 280 тил муомалалари юради. Бу борада Папуа — Ниги Гвинея давлати голибликни кўлга киритган. Бу ерда 1010 тил ва шева мавжуд. Тупланган ушбу маълумотлардан тилшуносларнинг ўзлари ҳам ҳайрон.

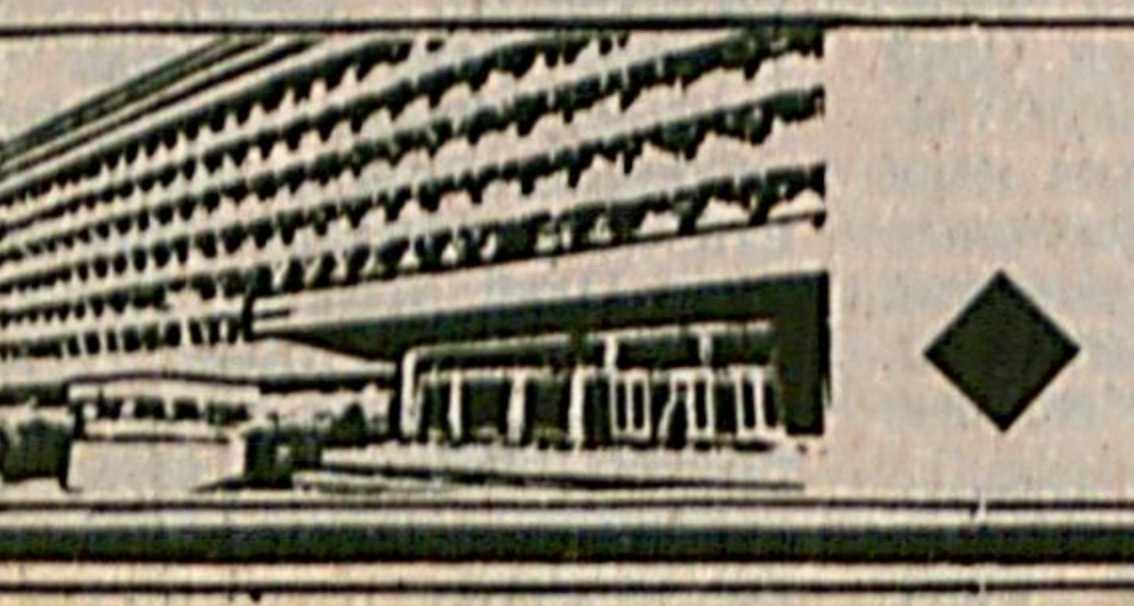

Британия поймунаси осмонига чиқиб келадиган санъат юзиде — Жо Жексон. Ҳазининг Фарбий Европа мамлакатлари бўйлаб илк сафарини бошлади. Ушбу гасет-роль унинг «Лафта энд ласт» (тузлу ва шаҳват) номли илк қўниқлар туғлама жамланган пластинканинг дунё юзини кўриши билан бошланди.

Американинг «Ньюсуик» журнали хабарига кўра кичик-кичик шаҳарларда инсон ҳаётига нақд қилиш ҳўллари икки баробарга ўсди. Жинсийликнинг ушбу тури бўйича Нью-Йорк, Чикаго, Лос Анжелес каби йирик шаҳарлар «биринчиликти» Миндуоки, Сайнт Льюис, Янги Орлеан ҳамда Жексонвилл каби майда шаҳарларга бериб қўйди. Бунинг асосий сабабини мутахассислар итисодий муаммолар билан боғлашмоқда. Айниқса, гиндандлик моддалари билан савдо қилиш асосий роль ўйнаптир. Жинсийликнинг бартафари эшига маҳаллий полиция тула имкониятга эга эмас.

СУРАТДА: Жо Жексон Германиянинг Мюнстер шаҳри саҳнасида.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

* Назм чечаклари

ТАВСИФ

Кўёш меҳри эритади муз қорларни,
Эз ташрифи чекитлар озорларни.
Баҳор деган мўъжизакор фасл борки,
Вулбуластон айлаб қўлар гулзорларни.
Офтоб кулиб ер бағрини қиздирган сўнг,
Кўшиқ, ялла уйғотади шўдрларни.
Қай юракни тўқилласа ишқий насим,
Айблагиз шаҳло кўзли дилдорларни.
Осон эмас, ўгли-ўгли қараш билан,
Мағлуб этмоқ нозларни-ю, инкорларни.
Бахти балад туғилгандир бизнинг авлод
Ешлар тузар саф-саф зарбор қаторларни.
Эй Нуриддин, мисраларда тавсиф айла,
Вафо қасрин бунёд этган меъморларни.

ТИЛАК

Муҳаббат топмасин барҳам, Муҳаббатли киши шодон,
Муҳаббат-ла гўзал олам, Муҳаббат бўлмаган,
Вафодорлар азиз одам, Севгисин ким қилар,
Аларга жон фидо бўлсин. Аларга жон фидо бўлсин.
Муҳаббат бўлса гар поймол, Муҳаббат мадҳини куйлаб,
Қора бўлсин истиқбол, Киши кезса жаҳон бўйлаб,
Ерга ким тилар камол, Нуриддин ҳам утар сўйлаб,
Аларга жон фидо бўлсин. Аларга жон фидо бўлсин.

ИҚРОР

Фунчаларин қулдирган Рад айласанг, қолгайман
Марвариддай тонгдан офтоб, Мен; мен, мен.
Дилни ҳисга тўлдирган Табиатнинг келсин ҳаваси,
Кулгусини аяган салам, офтоб, Мағдизини куйласин
Сен, сен, сен. Боғланганда сонинг
Нўғ, йўқ дема тиллари Жим қолайлик мисли
Сен биландир истиқбол, шакар, беҳушлар,
Утичларин бергуси бахт, Мен, сен, мен.
Утичларин бергуси самар, Нуриддин АМИНЖОНОВ.

* Сўралган эдингиз...

«ОИНАИ ЖАҲОН» ВА БОЛАЛАР

Ўч нафар фарзандимиз бор. Бўш қолдиқларим, зангори экан олдиндан сира кетишмайди. Кўрсатувларини кўп томоша қилиш болаларнинг саломатлигига таъсир кўрсатади, дейишарди. Шу тўғрими!

ҚУДА ҚАРИНДОШ БУЛСА...

Ў Хурматли таҳрират! Неварам яқин қариндошларимиздан бирининг қизига кўнгли қўйиб, фақат шу қизга уйланаман, деб қўймапти. Ен-атрофдагилар эса қариндошдан ташқил топган оилада ҳар доим ҳам ирсий жиҳатдан соғлом фарзандлар туғилмавермайди, деган мулоҳазаларини билдиришганми.

РАНИ-БАРАНИ ОЛАМ

Ирсий масалалар, хусусан жинс ирсияти тўғрисида муаллиф С. Отказаниннинг «Ирсият нима», муаллифлар К. Солиев ва А. Солиевлар ҳамкорлигида Амирган «Қариндошга куде бўлмаг» деб номланган рисоаларида кенг тушунича берилган. Мана шулар ва бошқа манбаларда ёзилган ҳақиқат эр-хотинлардан дунёга келадиган болалар кўпчилиги ирсий касаллик билан туғилиши мумкинлиги аниқланган. Эр-хотинларнинг қариндошлик алоқалари нечоғлик яқин бўлса, болаларнинг касал бўлиб туғилиш хавфи ҳам шунча катта бўлади. Ака-сингилларнинг бир-бирлари билан қуде-анда бўлишлари амаки, тоға ва холаларнинг қуде бўлишлари қараганда хавфлироқдир. Тиббиёт олимлари одамларда учрайдиган ирсий касалликлар ва уларга алоқадор нуқсонларнинг 2,5 мингдан кўпроқ хили борлигини аниқлашган. Яқин қариндош бўла туриб турмуш қўрган эр-хотинлардан соғлом болалар туғилиши ҳам мумкин, албатта. Бу ота-оналарнинг жинсий хужайраларида бўладиган генетик фонд, яъни ирсиятини белгилаб берадиган жиҳатларнинг ҳолатига боғлиқ.

ПАХТАДАН... УН

Ў Пахтадан турли хил иплар, газламалар, газмоллар, қўйингли халқ истеъмол учун зарур бўлган жуда кўплаб том ашё олинишидан хабаримиз бор. «Пахтанинг юз касби» деган ибора ҳам аслида шундан келиб чиққан. Яқинда табиатнинг бу ажойиб ниломидан ўн ҳам тайёрланганганини эшитиб қолдим...

Тўғри, маълумотларга қараганда Америка Қўшма Штатларининг Техас штатида пахта уни ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Унда 65 фоз эки бутдоғдан олинган олти баравар кўп туқилгани оқсил бор. Бугдоя унинг 5 фоз пахта унидан қўшиб, нон ёпиб кўришди. У жуда хушам, ейишли бўлди. Пахта унидан, худди кукунли сутга ўхшаш масаллик тайёрлашди. Бу ичимлик сут сингирин ширин бўлади, лекин ажойиб «сузма» бўлди. Ишбилармон америкаликлар ҳозирдан келажак озиқ-оқатлари: «пахтадан» олинган кўже, мол гўшти, балкиларини кўз-кўз қилишяпти. Бу махсулотларга ҳар хил кимвий бирикмалар қўшиб, ўзига хос таъм ва хид бахш этиш мумкин. Ҳар ҳолда америкалик болаларга пахта уни қўшиб тайёрланган таом маъқул бўлди. Ҳозир АКШда қарийб барча новобойналарда ва қандолатчилик фабрикаларида пахта унидан фойдаланилади. Уни батонлар ва булочкаларга, пачење ва торларга, пирожнийларга ва зогора нонларга қўшибди.

Шавкат САЪДИЕВ тайёрлади.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

УИ СОТИЛАДИ

Шошлич равишда 6 хонали, айвони ҳам бор, газлаштирилган, телефон, ҳаммом ва иситиш қўрилмаларига эга, ҳовлиси 9 сотихли уй сотилади. Унинг манзили: Урта Чирчиқ райони, Қорасув-2 посёлкиси, Заводская кўчаси, 32.

Гайнутдиновлар оиласи, Марказий Хибондан Тўйтепа автобусида боришингиз мумкин.

Тошкент Давлат университети физика факультетининг йўқолган думалоқ муҳри

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Акционерлик жамиятлари, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари диққатига!

ТОШКЕНТ ПОЛИГРАФИЯ КОМБИНАТИ

турли акциялар, гувоҳномалар ва дипломлар, нафақа дафтарчалари, банк ва ҳисоб-китоб ҳужжатлари, ташриф карточкалари, таклифнома, табриқнома, корхонанинг шахсий (фирмали) varaқаларини ва бошқа босма махсулотларини тайёрлаб беради.

Юқорида номлари келтирилган махсулотларни тайёрлаб бериш учун Тошкент полиграфия комбинати махсус қўроғ ва бошқа материалларга эга.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: 44-38-93, 44-54-04, 44-37-92, 44-34-01.

Тошкент Эгамбердиев номи

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ЦИРКИ

(Хадра майдони)

БОЛАЛАР СИЗЛАР УЧУН

мактаб ўқувчиларининг қишки таътил кунларида

25 декабрдан 1993 йил 10 январгача

«ЦИРКДА АРЧА»

ҚОРБОБО ВА ҚОРҚИЗ ТАКЛИФ ЭТАДИ

Уғил ва қиз болалар!!!

Катта цирк томошалари, ғаройиб саргузаштлар, масъарабозлар ва артистлар Сизларга мунтазир!

ТОМОШАЛАР:

25 декабрь соат 12, 14, 16.00 да;
26 декабрь соат 10, 12, 14, 16.00 да;
27 декабрь соат 10, 12, 14, 16.00 да;
28 ва 29 декабрь соат 12, 14, 16.00 да;
30 декабрь соат 16.00 да;
1 январь соат 10 ва 16.00 да;
1993 йил 2—8 январь кунлари соат 16.00 да;
1993 йил 9 ва 10 январда соат 10, 12, 14, 16.00 да бошланади.

Қасса соат 10 дан 18.00 гача ишлайди.

Оммавий талабномалар қабул қилинмоқда. Қишлоқ аҳолисининг талабномалари бўйича навбатдан ташқари хизмат кўрсатилади.

Олдиндан билет сотиш йўлга қўйилган.

Чипталар нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотилади.

Цирк фойсисда шошилинч сураткашлик устахонаси ишлаб турибди.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04.

«ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБАА КОНЦЕРНИ

Қурилиш ва бошқа ташкилотларга

БОСМА ГУЛҚОҒОЗЛАРИНИ ШАРТНОМАВИЙ НАРХЛАРДА СОТАДИ

Гулқоғозларнинг аслиятига қараб танлаш ва уни концерн қўғозидан тайёрлаб бериш имконияти мажбул.

Концерн ўров ёрликлари ва босма иш қўғозларини тайёрлаб бера олади. Тайёрлаш муддатини истеъмолчи белгилайди, буюртмалар бериша баҳосидаги концерн қўғозидан бажариб берилади.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-80-07, 33-84-78, 33-90-50.

ТОШКЕНТ ШАҲАР САВЕҲЛИК БЮРОСИ

тайёр рухсатномалари бор савёҳларини

1992 йил 6 декабрдан

Польшага жўнайлган гуруҳларга (5 кунга) шошилинч равишда

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 69 «а» уй, 5, 12, 15-хоналарга мурожаат қилинсин. («Пахтакор» метро бекати).

ТЕЛЕФОНЛАР: 44-18-08, 44-12-90.

«Тошкент оқшоми» газетасига доимий ишлаш учун малакали журналистлар керак. Шу хусусда таҳриратга — Ленинград кўчаси, 32-уй, 2-қаватдаги 226 ва 228-хоналарга келишингиз ёки 33-29-33, 33-57-02 рақамли телефонлар орқали мурожаат қилишингиз мумкин.

Тошкент шаҳар Хоними маҳкамаси Халқ таълими бош бошқармасининг жамоаси Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирининг муовини Х. П. Маъсуева довга отаси

МАЪСУДА ДОМЛА вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия ифҳор этади.